

СИЛАБУС КУРСУ
ІСТОРІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І
ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

Освітній ступінь – бакалавр
Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність: 016 Спеціальна освіта
Освітньо-професійна програма 016 Спеціальна
культура (Фізична реабілітація)
Кількість кредитів – 3

Рік підготовки, семестр – 2 рік, I семестр

Компонент освітньої програми: вибірковий

Дні занять: вівторок, 3.09-12.11, ауд. 171
Консультації: середа 14.05, ауд. 165

Мова викладання: українська

Керівник курсу

д. пед. н., проф. **Гуменюк Сергій Васильович**

Контактна інформація gumenyik@ukr.net

Опис дисципліни

Навчальна дисципліна «Історія фізичної культури і фізичної реабілітації» простежує еволюцію виникнення і розвитку фізичної культури і спорту з найдавніших часів і до наших днів, знайомить студентів з походженням і поширенням у світі засобів, форм, методів, ідей, теорій і систем фізичного виховання, що існували в різні періоди людського суспільства, Вона розглядає фізичну культуру як органічну частину загальної культури, виховання і освіти людей, підготовки їх до трудової і військової діяльності.

Метою викладання навчальної дисципліни «Історія фізичної культури і фізичної реабілітації» є: наукове висвітлення процесу становлення фізичної культури і спорту на різних етапах існування людського суспільства.

Навчальний контент

Години (лек./сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
1 / 1	Предмет і завдання історії фізичної культури.	Поняття про культуру. Історія фізичної культури як складова загальної історії та культури. Теорії походження фізичних вправ та ігор. Коротка характеристика первіснообщинного ладу. Особливості виникнення фізичного виховання на території України в епоху кам'яного віку.	Питання
1 / 1	Фізична культура у древньому світі.	Виникнення та зміст античної гімнастики. Фізичне виховання в: системі освіти і виховання Древньої Греції. Зміст та порівняльна характеристика Спартанської та Афіньської систем фізичного виховання. Олімпійські ігри в Древній Греції. Античні вчені та філософи про роль і місце фізичного виховання у житті людини. Фізична культура та масові видовища Древнього Риму.	Питання
1 / 1	Фізичне виховання в епоху середньовіччя.	Коротка характеристика епохи середньовіччя. Розвиток школи, виховання й педагогічних ідей. Педагогічна думка в Європі в епоху Відродження. Християнська релігія та фізичне виховання. Рицарська система фізичного виховання.	Питання

		Педагогічні ідеї та світоглядні позиції ідеолога епохи Відродження Яна Амоса Коменського.	
1 / 1	Фізичне виховання в період нового часу.	Передумови створення національних систем фізичного виховання. Гімнастичний рух в скандинавських країнах. Шведська система фізичного виховання. Становлення та розвиток французької системи фізичного виховання. Початки слов'янського сокільського руху. Сокільська система фізичного виховання. Основні теорії і системи фізичної освіти П. Ф. Лесгафта.	Питання
1 / 1	Фізичне виховання за часів Київської Русі, періоду козацької січі.	Витоки фізичного виховання українського народу. Основоположні чинники системи фізичного виховання в Київській Русі. Цінність здоров'я та фізичних якостей у давньоруському народному світогляді. Вплив християнської церкви на фізичну культуру Давньої Русі. Військово-фізичне виховання та системи ритуалів в Київській Русі. Виховне значення юнацьких ініціацій давніх слов'ян. Козацтво як культурно-історичний феномен. Система фізичного виховання запорізьких козаків. Феномен козацької системи бойових єдиноборств. Військова майстерність запорізького козацтва. Особливості фізичного виховання запорізького козацтва.	Питання
1 / 1	Створення спортивних товариств на Галичині.	Виховна суть сокільства. Причини та передумови виникнення українського сокільства. Виховна діяльність сокільських товариств. Діяльність сокільських товариств у міжвоєнний період. Роль друкованих органів сокільства у формуванні національної самосвідомості українців. Значення сокільського руху в розбудові національної системи виховання та фізичної культури. Причини виникнення та передумови становлення січових товариств. Ідеологічні і організаційно-педагогічні основи січового руху. Процес становлення і розвитку січових товариств. Фізкультурно-масова діяльність січових товариств. Процес трансформації "Січей" у "Луги". Витоки національного "Пласту" в контексті світового скаутського руху. Організаційно-структурні та філософсько-ідеологічні засади пластового руху. Суть пластової виховної системи. Фізичне виховання у «Пласті», пластова проба фізичної вправності.	Питання
1 / 1	Організаційно-педагогічна діяльність ідеологів фізичної культури Галичини.	Діяльність основоположника національної фізичної культури професора Івана Боберського. Фізичне виховання, в контексті громадсько-політичної діяльності Кирила Трильовського. Аналіз науково-педагогічної спадщини професора Степана Гайдучка в сфері фізичної культури. Роль Тараса і Петра Франків у становленні та розвитку національної фізичної культури.	Питання
1 / 1	Організація змагань в спортивних товариствах Галичини.	Форми організації змагань українських спортивних товариствах Галичини. День Українського Спортівця. Запорізькі ігрища. Рівень спортивних результатів спортсменів Галичини, як показник розвитку фізичної культури. Спорт як чинник об'єднання Українських земель. Форми та зміст військово-фізичного виховання в структурах ОУН. Фізичне виховання та система фахової військової підготовки в лавах УПА.	Питання
1 / 1	Процес становлення фізичної культури та спорту в Радянському союзі.	Соціально-політичне, економічне становище України під більшовиками. Створення основ соціалістичної системи фізичного виховання та початок розвитку радянського фізкультурного руху. Програмно-нормативні основи радянської системи фізичного виховання. Педагогіка комунізму.	Питання

1 / 1	Відродження ідеї олімпійського руху та проведення Олімпійських ігор.	Піонери відродження олімпійської ідеї, спроби відновлення Олімпійських ігор. Конгрес 1894 року і його роль в Олімпійському русі. Створення Міжнародного Олімпійського Комітету. Діяльність барона П'єра де Кубертена.	Питання
-------	--	---	---------

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 03.	Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК 04.	Здатність працювати в команді.
ЗК 05.	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
ЗК 08.	Здатність планувати та управляти часом.
ЗК 11.	Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
СК 15.	Здатність формувати в учнів предметні компетентності з фізичного виховання, медико-біологічних та психологічних основ і технологій розвитку рухових умінь і навичок та фізичних якостей, санітарно-гігієнічних основ діяльності у сфері фізичної культури.
СК 16.	Здатність до аналізу, систематизації та оцінки педагогічного досвіду, здатність до розробки методики та технологій для розвитку рухових умінь і навичок та фізичних (рухових) якостей) на основі розуміння і застосування положень фізіології, морфології, біохімії, біомеханіки.
СК 17.	Здатність вести документацію, що забезпечує процес навчання з фізичної культури в середніх загальноосвітніх навчальних закладах.
СК 18.	Здатність самостійно проводити навчальні заняття з фізичної культури з дітьми шкільного віку та учнями в загальноосвітніх установах, освітніх закладах середньої та професійної освіти, позакласну спортивно-масову роботу з учнями.
СК 19.	Здатність самостійно проводити заняття з в шкільній секції спортивного напрямку, здійснювати профілактику травматизму.
СК 20.	Здатність оцінювати фізичні здібності і функціональний стан учнів, адекватно вибирати засоби і методи рухової діяльності для корекції стану учнів з урахуванням їх індивідуальних особливостей.
ПРН 35.	Уміння обирати залежно від ситуації найбільш адекватні інформаційні засоби та канали комунікації зі споживачами та діловими партнерами.
ПРН 36.	Уміння чітко, послідовно та логічно висловлювати свої думки та переконання, вести результативні ділові бесіди, підтримувати гармонійну соціальну мережу ділових та особистісних контактів.
ПРН 37.	Уміння дотримуватися етики ділового спілкування, етичних норм та нормативів суспільної поведінки.
ПРН 38.	Знання професійного дискурсу, термінології свого фаху.

Літературні джерела

- Андрухів І. О. Західноукраїнські молодіжні товариства «Сокіл», «Січ», «Пласт», «Луг». Івано-Франківськ, 1992. 78 с.
- Вацеба О. М. Нариси з історії спортивного руху в Західній Україні. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 1997. 232 с.
- Винничук О. Т. Історико-педагогічні аспекти розвитку фізичної культури. Тернопіль. : Астон, 2001. 404 с.
- Гнатевич Б. Історія українського війська. Львів, 1936. 320 с.
- Грушевський М. С. Історія української культури. К: Либідь, Т.А. 1993. 392 с.
- Даниленко В. М. Кам'яна могила. К. : Наукова думка, 1986. 152 с.
- Завацький В. І., Цьось А. В., Бичук О. І., Пономаренко Л. І. Козацькі забави: Навчальний

посібник. Луцьк. : Надстир'я, 1994. 112 с.

8. Залізник Л.Л. Нариси стародавньої історії України. К: Абрис, 1994. 256 с.

9. Книш З. Становлення ОУН. К : Вид-во. О. Теліги, 1994. 124 с.

10. Когутяк М. Галичина: сторінки історії. Івано-Франківськ, 1993. 200 с.

11. Косвен М. О. Очерки истории первобытной культуры. М., 1953. С. 160.

12. Кум Л. Всеобщая история физической культуры и спорта. М : Радуга, 1982. 399 с.

13. П'єр де Кубертен. Олімпійські мемуари. Науково-популярне видання. К : Олімпійська література, 1997. 179 с.

14. Платонов В. Н., Гуськов С. И. Олимпийский спорт: Учебник (в 2 кн.). К.: Олимпийская литература, 1994. 496 с.

15. Пономарев Н. И. Возникновение и первоначальное развитие физического воспитания. М.: Физкультура и спорт, 1970. 248 с.

16. Приступа Є. Н. Народна фізична культура українців. Львів: УСА, 1995. 254 с.

17. Приступа Є. Н., Палат В. С. Традиції української національної фізичної культури. Львів. Троян, 1991. 104 с.

18. Столбов В. История физической культуры и спорта: Учеб. для техн. физ. культуры. М. : ФиС, 1984. 72 с.

19. Столбов В. История физической культуры. М. : Просвещение, 1989. 288 с.

20. Ступарик Б. М. Шкільництво Галичини (1772-1939 рр). І- Франківськ, 1994, 145 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-10) усне опитування	60
Модуль 2 Самостійна робота. Виконання завдань із самостійної роботи	40

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст практичних робіт
- 3) Завдання для підсумкового контролю (залікові питання)
- 4) Електронне навчання в системі MODLE